

ParENTrepreneurs

IO5-Ohjeet ja käytännön suositukset

Johtava kumppani: VAMK

Helmikuu 2022

Hankkeen numero: 2019-1-NL01-KA204-060263

Vastuuvapauslauseke: "Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä."

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Versiohistoria

Versio#	Päivämäärä	Valmistellut	Syy
1	13.10.21	VAMK sekä Bantani ja Materahub	Alkuperäinen työsuunnitelma, rakenne ja mallit
2	29.10.21	VAMK	Mallien muutokset palautteen perusteella
3	29.10.21	VAMK	Yhteistyökumppaneiden kokoukseen perustuva lopullinen versio työsuunnitelmasta
4	7.12.21	VAMK	IO5-arviointivälineen ensimmäinen luonnos
5	14.02.22	IPA	2. luonnos
6	07.03.22	Inova	Kommentit
7	07.03.22	Bantani	Lisätietoja
8	08.03.22	VAMK	Päivitetyt muutokset

Kirjoittaja(t): VAMK

Sisältö	
i	Sisältösivu
ii	Sanasto
1.	Johdanto
2.	Tiivistelmä
3.	Hankkeen toiminta ja soveltaminen kotimaan ulkopuolella
4.	Hankkeiden tunnustaminen ja validointi
	Viitteet
Liite	
1.	Hankkeen osaamispuitteet
2.	Yksikön kuvaajat ja niihin liittyvät oppimistulokset
3	Hankkeen metodologia ja validointi
4	Hankkeiden arviointi ja sertifiointi

Sanasto	
Asenne	"Asenteet" ovat suorituskyvyn motivaattoreita. Niihin kuuluvat arvot, pyrkimykset ja prioriteetit.
Oppimistulosten sertifiointi	Prosessi, jossa yksilön hankkimat tiedot, taitotieto ja/tai pätevyys validoidaan virallisesti standardoitua arviointimenettelyä noudattaen. Todistuksia tai tutkintotodistuksia myöntävät akkreditoituneet myöntävät elimet.
Osaaminen	Kyky käyttää tietoja, taitoja ja henkilökohtaisia, sosiaalisia ja/tai metodologisia kykyjä työ- tai opiskelutilanteissa sekä ammatillisessa ja henkilökohtaisessa kehittämisessä.
Työllistettävyys	Tekijöiden yhdistelmä, jonka avulla yksilöt voivat edetä kohti työtä tai päästä työhön, pysyä työssä ja edetä uransa aikana.
ESP	Yrittäjyystaitojen passi
Ammatillisen koulutuksen eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen järjestelmä (ECVET)	Tekninen kehys, jonka avulla yksilöt voivat siirtää, validoida ja tarvittaessa kerryttää oppimistuloksiaan tutkinnon saavuttamiseksi. ECVET-välineisiin ja -menetelmiin kuuluvat tutkintojen kuvaus oppimistulosityksikköinä ja niihin liittyvinä pisteinä, siirto- ja kertymisprosessi sekä täydentävät asiakirjat, kuten oppimissopimukset, opintosuoritusotteet ja ECVET-käyttäjän oppaat.
(ECTS)	Eurooppalainen opintosuoritusten siirto- ja kertymisjärjestelmä
EQPR	Pakolaisten eurooppalainen tutkintopassi
Elinikäisen oppimisen eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF)	Vertailutyökalu kansallisella, kansainvälisellä tai alakohtaisella tasolla kehitettyjen tutkintojärjestelmien tutkintotasojen kuvaamiseen ja vertailuun
Yrittäjyyskasvatus, (EE)	Yrittäjyys on sitä, kun toimit mahdollisuuksien ja ideoiden pohjalta ja muutat ne arvoksi muille. Tuotettu arvo voi olla taloudellista, kulttuurista tai sosiaalista (FFE-YE, 2012).
Virallinen koulutus	Oppiminen, joka tapahtuu organisoidussa ja jäsennellyssä ympäristössä (kuten oppilaitoksessa tai työpaikalla) ja joka on nimenomaisesti määritelty oppimiseksi (tavoitteiden, ajan tai resurssien osalta). Virallinen oppiminen on oppijan näkökulmasta tarkoituksellista. Se johtaa yleensä sertifiointiin.
Epävirallinen koulutus	Työhön, perheeseen tai vapaa-aikaan liittyvästä päivittäisestä toiminnasta johtuva oppiminen. Sitä ei ole organisoitu tai jäsennelly tavoitteiden, ajan tai oppimisen tuen suhteen. Epävirallinen oppiminen on useimmiten oppijan näkökulmasta tahatonta.
Junior Achievement	JA on vuonna 1919 perustettu maailmanlaajuinen voittoa tavoittelematon nuorisojärjestö, joka tekee yhteistyötä paikallisten yritysten, koulujen ja järjestöjen kanssa tarjotakseen 5 - 25-vuotiaille opiskelijoille kokemusperäisiä oppimishjelmia työelämävalmiuksien, talouslukutaidon ja yrittäjyyden aloilla.

Oppimistulokset/oppimistavoitteet	Tietojen, taitojen ja/tai pätevyksien kokonaisuus, jonka yksilö on hankkinut ja/tai pystyy osoittamaan suoritettuaan virallisen, epävirallisen tai ammatillisen oppimisprosessin.
Elinikäinen oppiminen	Kaikki koko elämän aikana tapahtuva oppimistoiminta, jonka tavoitteena on tietojen, taitojen/pätevyyden ja/tai pätevyyden parantaminen henkilökohtaisista, sosiaalisista ja/tai ammatillisista syistä.
NEET	Henkilö, joka ei ole työssä, koulutuksessa tai ammatillisessa koulutuksessa.
Epävirallinen koulutus	Oppiminen, joka sisältyy sellaiseen suunniteltuun toimintaan, jota ei ole nimenomaisesti nimetty oppimiseksi (oppimistavoitteiden, oppimisaikojen tai oppimisen tuen osalta) mutta joka sisältää tärkeän oppimistekijän. Epävirallinen oppiminen on oppijan näkökulmasta tarkoituksellista. Se ei yleensä johda sertifiointiin
Taito	Kyky soveltaa tietoja ja käyttää taitotietoa tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisemiseen.
Oppimistulosten validointi	<p>Toimivaltaisen elimen antama vahvistus siitä, että yksilön virallisessa, epävirallisessa tai arkioppimisympäristössä hankkimat oppimistulokset (tiedot, taidot ja/tai pätevydet) on arvioitu ennalta määriteltyjen kriteerien perusteella ja että ne ovat validointistandardin vaatimusten mukaisia. Validointi johtaa yleensä sertifiointiin.</p> <p>Se voi olla myös valtuutetun elimen antama vahvistus siitä, että henkilö on saavuttanut oppimistulokset, jotka on mitattu asianmukaista standardia vasten. Validointi koostuu neljästä eri vaiheesta:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) yksilön erityisten kokemusten tunnistaminen vuoropuhelun avulla ii) dokumentaatio yksilön kokemusten näkyväksi tekemiseksi iii) näiden kokemusten virallinen arviointi iv) arvioinnin tulosten sertifiointi, joka voi johtaa osittaiseen tai täydelliseen pätevyteen (Eurooppa-neuvosto, 2012).
V.E.T.	Ammatillinen koulutus

1. Johdanto

ParEntrepreneurs-hankkeen tarkoituksena oli kehittää innovatiivinen malli yrittäjyyden ja yrittäjyyskasvatuksen edistämiseksi. Lähestymistavan taustalla on näkemys, jonka mukaan koulutusta, erityisesti yrittäjyyskasvatusta, tapahtuu kaikissa ympäristöissä ja erityisesti niissä ympäristöissä, joissa ensimmäinen opastus annetaan (perhe).

Kun tunnustetaan, että yrittäjyyskasvatus tapahtuu sekä koulussa että koulun ulkopuolella, nuorille oppijoille on väistämättä tarjolla paljon laajempi valikoima mahdollisia kokemuksia koulun ulkopuolella epävirallisessa koulutuksessa.

Useimmille, ellei jopa kaikille oppijoille, koulunkäynti osana virallista koulutusta tapahtuu johdonmukaisen ja jäsenneilyn opetussuunnitelman puitteissa. Vaikka koulussa opetetaan liiketoimintaan liittyviä elementtejä opetussuunnitelmassa erillisinä oppiaineina, niitä tarjotaan yleensä valinnaisina kursseina, ja mikä tärkeintä, vasta EQF:n tasolla 2. On tunnustettu, että yrittäjyyskasvatusta voidaan parhaiten toteuttaa ja tukea, jos sitä lähestytään opetussuunnitelmat ylittävällä tavalla, joka soveltuu parhaiten opetukseen ja oppimiseen erityisesti peruskoulussa (EQF-taso 1).

Tässä hankkeessa keskitytään selvästi vanhempiin, ja erityinen yrittäjyysoppimisen koulutusohjelma on osa ensimmäisiä toimia, joilla parannetaan yhteisön ja yhteiskunnan yrittäjyystaitojen tasoa. Hankkeen tavoitteena on varmistaa, että ParEntrepreneurial-koulutuksesta hyötynneet vanhemmat ovat entistä paremmin perillä asioista ja pystyvät tukemaan nuoria oppijoita heidän edetessään opinnoissaan. Tämän toimenpiteen tuloksena vanhemmille on tarkoitus antaa mahdollisuus tarjota mielekästä tukea koulutukseen, joka täydentää ja täydentää nuorten oppijoiden oppimista virallisella sektorilla. Vaikutusten osalta odotetaan, että tulevan työvoiman odotetaan tukevan yrittäjyystaitojen parempaa ymmärtämistä ja arvostamista, kun varmistetaan, että oppijoiden kokemukset sekä luokahuoneessa että sen ulkopuolella vastaavat paremmin toisiaan. On selvää, että inhimillisen pääoman kehittymisen kannalta kestää vielä vuosia, ennen kuin aloitteen havaitut hyödyt siirtyvät virallisen koulutusjärjestelmän kautta aikuisten työmarkkinoille merkittävässä määrin. Hankkeessa keskitytään kuitenkin vanhempiin, jotka ovat jo suurelta osin suorittaneet muodollisen koulutuksen ja jotka ovat jo päässeet työmarkkinoille ja todennäköisesti pysyvät siellä vielä toisen sukupolven ajan. Koska hanke kohdistuu suoraan tähän ryhmään, se lisää aktiivisesti yrittäjyyskasvatusta koskevaa tietämystä ja ymmärrystä vanhemmille, joita vanhempien motivaatio ja sitoutuminen houkuttelevat osallistumaan hankkeeseen.

On toivottavaa, että jotkut vanhemmat olisivat kiinnostuneita työskentelemään jatkossa hankkeen parissa. Näin he voisivat toimia tulevien EE-koulutusten vetäjinä muille vanhemmille ja siten tukea epävirallisen sektorin kaskadimallia. Perusajatus on, että jos yhteisöissä ja yhteiskunnassa ei tunneta yrittäjyyteen liittyviä taitoja, kykyjä ja tietoja, yksilöt eivät pysty ajattelemaan ja toimimaan kuin yrittäjät eivätkä näkemään itseään yrittäjinä, ja lisäksi he pystyvät huonommin tukemaan oppijoita tällaisten taitojen kehittämisessä, mikä pahentaa entisestään näitä tulevia kansalaisia ja yhteisöjä koskevia ongelmia.

Koulutuksen ja sertifiointiprosessin läpikäyneille henkilöille koituu muitakin välittömiä hyötyjä sen lisäksi, että he sitoutuvat entistä enemmän hankkeeseen ja muihin vanhempiin. Koska hankkeen puitteet perustuvat pätevyysmalliin, toivotaan, että urakehitys tai mahdollinen muutos olisi näin ollen helpompaa, mikä edelleen kiinnostaisi sekä poliittisia päättäjiä että työnantajia ja vetoaisi heihin.

2. Tiivistelmä

Innovatiivinen ParENTrepreneurs-hanke kehitettiin tutkimaan, miten yrittäjätaidot voivat edistää vanhemmuutta ja siten rikastuttaa lasten elämää ja koulutusta, kun vanhemmat osallistuvat lasten kanssa leikkimiseen ja epäviralliseen koulutukseen.

Yhteenveto Suositukset

Poliittiset päättäjät

ParEntrepreneurs-aloitteella on ainutlaatuiset mahdollisuudet:

- edistää ja validoida epävirallista oppimista
- parantaa yrittäjyyskasvatuksen kehittämistä sekä oppijoiden että vanhempien elinikäisen oppimisen kannalta ja rikastuttaa näin kansallista inhimillistä pääomaa
- edistää ja tehostaa oppijoiden sitoutumista oppivelvollisuuden piirissä ja sen ulkopuolella
- tarjota keino tunnistaa vanhemmuuden kautta hankitut taidot ja pätevyydet, jotka ovat helposti siirrettävissä ja joista on hyötyä työmarkkinoilla
- tukea digitaalisen alustansa avulla oppijoiden sitoutumista, oppimista ja kehittämistä
- tukea etä- ja yhdistelmäopiskelua
- tarjota tukimekanismit, joiden avulla NEET-opiskelijat ja maahanmuuttajat voidaan integroida työmarkkinoille
- tukea kansallisia, alueellisia ja paikallisia aloitteita, joilla vastataan Covid 19:n haasteisiin.

Työnantajat

- Hankkeessa edistetään vanhempien sitoutumista yrittäjyystaitojen kehittämiseen osana vanhempien velvollisuuksia.
- Vanhempien todistus on suunniteltu vastaamaan ECVET-järjestelmää, ja siitä voi saada opintopisteitä, jotka voivat olla osa urasalkkua.
- Hankkeen päätyttyä koulutukseen osallistujat saavat todistuksen siitä, että he ovat suorittaneet menestyksekkäästi ohjelman, jossa käsitellään keskeisiä sähköisen energiantuotannon taitoja.
- Tutkinnon suorittamisen ja sertifiointin jälkeen henkilö on hankkinut erilaisia yrittäjävalmiuksia, jotka on tunnustettu ja jotka ovat siirrettävissä kansallisessa tutkintokehityksessä.

3.1 Epävirallinen ja arkioppiminen

ParEntrepreneurs-hankkeen taustalla on kaksi keskeistä ehdotusta: ensinnäkin tunnustetaan, että oppimista tapahtuu monissa erilaisissa oppimisympäristöissä muodollisen kansallisen koulutusjärjestelmän tarjoamien oppimisympäristöjen lisäksi riippumatta siitä, mikä on yksilön oppimistaso oppivelvollisuusiässä tai sen jälkeen. Toiseksi on käytössä elinikäisen oppimisen käsite, jossa nimenomaisesti tunnustetaan, että mikään oppiaine tai ammattiala ei ole olemassa staattisessa muodossa. Pikemminkin muutosvauhti, innovaatiot ja digitaalitekniikan käyttö edellyttävät yksilöiltä jatkuvaa päivittämistä, tarkistamista ja uudelleen kouluttautumista. Näiden kahden seikan valossa poliittiset päättäjät ovat tulleet tietoisiksi siitä, että epävirallinen oppiminen ja arkioppiminen on korvaamaton keino parantaa kansallista inhimillistä pääomaa. Työmarkkinat tunnustavat epäsuorasti arvokkaan oppimisen ja taitokokonaisuuksien todellisuuden, sillä kokemus tunnustetaan ja palkitaan palkkataulukoissa. Ongelmana tässä lähestymistavassa on kuitenkin se, että se ei ole riittävän täsmällinen eikä ole olemassa virallista ja objektiivista tapaa yksilöllisten taitojen ja kokemuksen tunnistamiseksi ja koodaamiseksi. Yksittäiset ihmiset eivät useinkaan tunnista omia kykyjään ja taitojaan, saati sitten sitä arvoa, jonka he voivat antaa muille. Vaikka yksilö tunnistaisikin kykynsä ja mahdollisuutensa, ongelmana on lisäksi se, että hän ei pysty esittämään mahdollisille työnantajille objektiivisia todisteita kyvyistään ja potentiaalistaan. Voidaan ymmärtää, että johdonmukaiseen osaamisohjelmaan perustuva jäsenelty lähestymistapa tukisi yksilöllistä edistymistä ja tunnustamista vertailtavuuden, etenemisen ja siirrettävyyden kannalta, kun osallistujat voisivat todistaa suorituksensa ja saavutuksensa.

3.2 Parentrepreneurs - osaamiseen perustuva kehys

Kehys perustuu Euroopan unionin EntreComp-kehukseen. Siinä yrittäjäyys määritellään sellaisena osaamisena, joka ymmärretään arvonluontina, ja siitä saatava hyöty voi olla taloudellista mutta myös kulttuurista tai sosiaalista. Hankkeen osaamiskehys on ilmaistu neliportaisella etenemismallilla - EntreCompin mukaisesti - ja neljässä ikäryhmässä, jotka perustuvat lapsen kehitysvaiheisiin liittyviin näkemyksiin.

Kyky tunnistaa ja validoida osaaminen tuo lisäetuna sen, että se helpottaa pääsyä tai etenemistä muodolliseen jatkokoulutukseen tietyllä urapolulla tai avaa mahdollisuuden hankkia tai kehittää lisäosaamista, jotta henkilö voi harkita uranvaihtoa.

Kun tarjotaan nopeutettu väylä, jonka avulla voidaan rakentaa ja vahvistaa epävirallista oppimista ja arkioppimista, motivaatio ja sitoutuminen itseohjautuvaan oppimiseen lisääntyvät huomattavasti. Mahdollisuus saada opintopisteitä ja/tai vapautuksia tai vaihtoehtoisesti siirtymä- tai muunto-ohjelmia olisi kustannustehokas, tehokas ja kaikkia osapuolia hyödyttävä menettelytapa yksilöille, kurssin järjestäjille sekä nykyisille ja tuleville työnantajille. Poliittisten päättäjien kannalta on vielä tärkeämpää, että ParEntrepreneurs-koulutuksen kaltaisen koulutuksen ja oppimisen integroinnin helpottaminen parantaisi merkittävästi työmarkkinoita. Voidaan myös tunnistaa sosiaalisia hyötyjä, jotka eivät koske

pelkästään perheen sisäisiä hyötyjä, vaan ne tarjoavat myös keinon lisätä tasa-arvoa koulutusmahdollisuuksien saatavuuden suhteen, eli käytännössä antavat toisen mahdollisuuden niille, jotka eivät ehkä ole pystyneet hyödyntämään muodollista koulutusta täysimääräisesti, koska he ovat ehkä keskeyttäneet koulutuksen liian aikaisin. Tähän liittyy myös sukupolvien välinen ulottuvuus, sillä koulutusmahdollisuudet ovat saattaneet rajoittaa aiemmin pienemmälle osalle tietystä ikäluokasta verrattuna nykyiseen koulutustarjontaan.

3.3 Verkkokoulutus ja verkko-oppimisympäristö

Covid 19 -pandemia puhkesi hyvin varhain hankkeen aikana, minkä vuoksi monet koulutuspilottit toteutettiin verkossa kasvokkain tapahtuvan koulutuksen sijaan. Tämä oli haaste ja johti siihen, että yhteistyökumppanit ja kouluttajat keskittyivät paljon entistä enemmän hankkeen etäopetuksen tarjoamisen vaatimukseen. Tämän tuloksena saatiin paljon kokemusta, ja vaikka etäopetus on selvästi vasta toiseksi paras vaihtoehto, kumppanit olivat yleisesti sitä mieltä, että erityiset vaikeudet tunnistettiin helpommin ja tarjontaa mukautettiin niiden huomioon ottamiseksi. Tuloksena on, että huolimatta monista eri toimipaikoista ja tavanomaisen sosiaalisen vuorovaikutuksen puutteen aiheuttamasta merkittävästä haitasta kumppanit ovat sitä mieltä, että näin on myös saatu aikaan vankempi ja kattavampi verkkotarjonta kuin mitä muuten olisi kyetty luomaan.

Kaikissa pandemian aikana toteutetuissa verkkopilotti-istunnoissa ParENTrepreneurs-tiimi käytti laajasti verkkotyökalua. Se tarjosi useita toimintoja, joiden avulla voitiin isännöidä suurta osallistujamäärää sekä:

- valvoa osallistujien toimintaa
- perustaa taukotilat ryhmätyöskentelyä varten
- jakaa näyttö Powerpointien tai videoiden näyttämiseen
- mahdollistaa osallistujien välinen vuorovaikutus chatin ja hymiöiden avulla.

Digitaaliseen tukeen keskittymisen vuoksi osallistujien tukemiseen käytettiin seuraavia erilaisia verkkovälineitä:

- Hankkeen verkkosivustoa, jossa on kaikki julkiset tiedot hankkeesta.
- Alustaa, jolla voi rekisteröityä ja saada käyttöönsä kaikki koulutuksessa tarvittavat materiaalit.
- Foorumia, jossa voi olla vuorovaikutuksessa osallistujien kanssa, ladata tietokilpailuja ja jakaa sisältöä ja linkkejä.
- Käytettävissä oli laaja valikoima verkkovideoita, jotka osallistujien mielestä korvasivat jossain määrin henkilökohtaisten tapaamisten ja keskustelujen puuttumisen.
- Avoimet opetusresurssit IO2 -koulutusmateriaalien lisäksi verkkosivujen inspiraatio-osioon lisättiin lisämateriaalia.
- Osallistujia pyydettiin luomaan henkilökohtaisia blogeja.

- Sosiaalisen median foorumi toimi valinnaisena sosiaalisen vuorovaikutuksen välineenä.

3.4 Yrittäjyyden ja sukupuolten osallistumisen edistäminen

Euroopan komissio, OECD, Maailmanpankki ja muut organisaatiot tunnustavat kaikki naisyrittäjyyden taloudelliset hyödyt. WE:tä pidetään talouskasvun, työpaikkojen luomisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin alihyödynnettynä lähteenä. Monet tekijät selittävät tätä kuilua, mutta viestintä ja pääsy ovat varmasti merkittäviä kysymyksiä. Hiljattain julkaistussa raportissa A guide to fostering entrepreneurship education (2021) korostettiin erityisesti tätä ongelmaa ja todettiin, että "EE:hen kohdistuvat varaukset vallitsevat. Tarvitaan siis edelleen vakuuttavaa viestintää siitä, mitä sähköinen yrittäjyys on ja mitä hyötyä siitä on". Raportissa yksi viidestä ehdotetusta toimintakohdasta oli tarve puuttua viestintään. Voidaan helposti väittää, että ParEntrepreneurs tekee sen erittäin käytännöllisellä ja tehokkaalla tavalla keskittymällä nuoriin oppijoihin, mistä on saatu myönteisiä tuloksia.

ParEntrepreneurs-hankkeessa on määritelmän mukaan varmistettava, että vähintään 50 prosenttia osallistujista on naisia, ellei jopa huomattavasti enemmänkin, mikä jo itsessään olisi merkittävä vaikutus WE:n tärkeyttä koskevan yhteydenpidon ja viestinnän kannalta. Sen lisäksi, että vanhemmat otetaan mukaan nuoren oppilaansa koulutukseen, lisäetuna on vanhempien tietoisuuden, tiedon ja ymmärryksen lisääntyminen, mikä toivottavasti auttaa edistämään myönteisempiä asenteita ja avoimuutta naisten yrittäjyyden kehittämisaloitteita kohtaan.

ParENTrepreneur-hankkeessa saaduilla kokemuksilla ja välineillä on synergiaa uuden Erasmus+-hankkeen Women Learning Together kanssa, ja niitä hyödynnetään siinä. <https://womenlearningtogether.eu/> WOMEN LEARNING TOGETHER (WLT) -hankkeessa keskitytään erityisesti rohkaisemaan naisia kehittämään yrittäjyysvalmiuksiaan, jotta he voisivat harkita ratkaisujen luomista ympärillään havaitsemiinsa haasteisiin ja pyrkiä kohti naisjohtoista yrittäjyyttä, jonka avulla yhteisöämme ja maailmaamme voidaan jälleenrakentaa ja luoda uudeksi. WLT-hanke tarjoaa ParENTrepreneur-hankkeen osallistujille merkityksellisen ja rikastuttavan etenemisreitit.

3.5 Maahanmuuttajien kotouttaminen

Kun monet Euroopan jäsenvaltiot vastaanottivat suuria määriä aikuisia pakolaisia, sosiaalisten, kulttuuristen ja kielellisten esteiden lisäksi suurena haasteena oli löytää keinoja olemassa olevien tutkintojen, taitojen ja kokemuksen tunnustamiseksi ja nopeuttamiseksi. Sekä poliittisten päättäjien että potentiaalisten työnantajien molemminpuolinen intressi on löytää keinoja epävirallisen ja arkioppimisen helpottamiseksi mahdollisimman nopeasti ja kustannustehokkaasti.

Vuonna 2017 Lissabonin tunnustamista koskevan yleissopimuksen komitea antoi suosituksen pakolaisten tutkintojen tunnustamisesta Lissabonin tunnustamista koskevan yleissopimuksen mukaisesti. Tällä tavoin voitaisiin luoda puitteet, joiden avulla pakolaisten tiedoista, taidoista ja tutkinnoista voisi tulla väline heidän integroitumisessaan eurooppalaisiin yhteiskuntiin.

Osana näitä toimia käynnistettiin nopeutetun pilottihankkeen jälkeen prosessi pakolaisten eurooppalaisen tutkintopassin (EPQR) käyttöönottamiseksi.

On syytä huomata, että pakolaisten ja haavoittuvassa asemassa olevien maahanmuuttajien koulutusmahdollisuudet ovat olleet YK:n asialistalla tärkeällä sijalla kestävän kehityksen tavoitteiden hyväksymisestä lähtien. Erityisesti SDG4:n tavoitteena on "varmistaa osallistava ja tasapuolinen laadukas koulutus ja edistää elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia kaikille" vuoteen 2030 mennessä.

ParEntrepreneurs-ohjelma suunniteltiin nimenomaisesti tunnistamaan joukko taitoja ja pätevyyskykyjä, jotka voitaisiin tunnistaa ja joita voitaisiin käyttää kotoutumis- ja sopeutumisprosessin tukena. Seuraavassa on kaksi ParEntrepreneursin kaltaista hanketta, joilla tuettiin maahanmuuttajien haasteita:

Mentorasteam-hanke, jossa tuotiin esiin epätasa-arvoa ja haasteita, joita korkeasti koulutetut maahanmuuttajanaiset kohtaavat työmarkkinoille päästessään. Hankkeella pyritään kaikkialla Euroopassa parantamaan korkeasti koulutettujen maahanmuuttajanaisten ja toisen sukupolven naisten työllistettävyyttä luonnontieteiden, teknologian, tekniikan, taiteen ja matematiikan (STEAM) aloilla. Hankkeen tavoitteena on antaa naisille mahdollisuus työllistyä ja parantaa heidän työllistyvyyttään. Lisäksi sen tavoitteena on korostaa tämän alan tarvetta poliittisille päättäjille, työvoimatoimistoille ja työmarkkinatoimistoille.

Oivalluksia:

- Maahanmuuttajanaiset kohtaavat sukupuoleen liittyvien ennakkoluulojen lisäksi myös etnisiä ennakkoluuloja sopivan työpaikan löytämisessä. Esimerkiksi vähemmistönä oleminen maahanmuuttajina, naisena oleminen, äitiys ja äitiys ovat haittatekijöitä.
- He toivovat, että he saisivat avoimemmin tietoa laillistamisesta kotimaassaan. Prosessin monimutkaisuus vaikuttaa heidän elämäänsä eri tavoin.
- Byrokraattisista ja oikeudellisista syistä kohderyhmän tarpeiden täyttämässä on rajoituksia.
- Alkuperämaan ja vastaanottavan maan uravaatimusten välillä on kuilu, koska ne eivät ole yhtenäiset.
- Sidosryhmien suora osallistuminen ja sitoutuminen tähän prosessiin puuttuu.
- Maahanmuuttajien on voitava vaikuttaa enemmän työmarkkinoihin, jotta he voivat sitoutua muutokseen.
- Tarvittaisiin ryhmä, joka kokoaa samassa tilanteessa olevat naiset yhteen, jotta heillä olisi tukiryhmä.

Toisessa, Kalaideoscope-hankkeessa ([Maahanmuuttajayrittäjät - Kaleidoskooppi-hanke](#)) korostetaan lukuisia haasteita ja esteitä, jotka haittaavat maahanmuuttajanaisten ammatillista kasvua. Siinä tuodaan esiin, että yrittäjyyden haasteet koskevat kaikkia yrittäjiä, mutta ne korostuvat maahanmuuttajaväestön kohdalla. Hankkeen toiminnassa on keskitytty osaamiseen, taitoihin ja asenteisiin, joita maahanmuuttajanaiset saattavat tarvita aloittaakseen yritystoiminnan. Epävirallisen oppimisen muotoina keskityttiin seuraaviin taitoihin ja

valmiuksiin: vastaanottavan maan kielen taito, kulttuurin ymmärtäminen ja verkostojen käyttömahdollisuudet.

Suosituksat:

- Tarvitaan siirtolaisnaisten työn ja perheen yhteensovittamisen keinot, jotka voivat auttaa näitä naisia sitoutumaan työhönsä paremmin.
- Lisätään vertaistuen mahdollisuuksia maahanmuuttajanaisten keskuudessa.
- Luodaan yksilöille räätälöity kurssisisältö, mikä mahdollistaa eri alojen ihmisten osallistumisen.
- Selvitetään käytännön kysymykset, kuten tietojen hankkiminen ja pääsy koulutuspaikkoihin.
- Luodaan rohkaiseva ilmapiiri, jossa siirtolaisnaiset tuntevat olevansa tervetulleita ja jossa heidän tutkintotodistuksensa tunnustetaan.

ParENTrepreneur-koulutuksen keskittyminen arvonluontiin ja muiden auttamiseen heijastaa myös yrittäjyyden oppiminen nuorille maahanmuuttajille -hanketta ja on synergiassa sen kanssa (<https://www.elymeproject.eu/>).

ELYME-hankkeen tavoitteena on tukea maahanmuuttajia yritystoiminnan käynnistämässä tai yritystoiminnan kasvattamisessa, jotta heistä tulisi itsevarmoja ja itsenäisiä ammatinharjoittajia ja jotta he voisivat rakentaa menestyvän yrityksen vastaanottavassa maassa. Innovatiivisen maahanmuuttajayrittäjäpolun ja Inovan mentorointipiirien avulla osallistujia tuetaan tarpeiden kartoittamisessa, jotta he voivat kehittää ja testata ideoita yritystoimintaa ja itsenäistä ammatinharjoittamista varten.

4. Hankkeen tunnustaminen ja validointi

Vuonna 1996 OECD:n opetusministerit tunnustivat ensimmäisen kerran virallisesti elinikäisen oppimisen todellisuuden ja sopivat yhdessä strategioiden kehittämisestä, jotta voitaisiin omaksua käsite "oppiminen kehdestä hautaan", joka kattaa virallisen, epävirallisen ja epävirallisen oppimisen. Siitä lähtien elinikäinen oppiminen on asteittain noussut yhä tärkeämmäksi tekijäksi sekä kansallisella että kansainvälisellä poliittisella asialistalla. On hyvin todennäköistä, että aikuisille kotona, työpaikalla tai muualla tapahtuva oppiminen on paljon tärkeämpää, merkityksellisempää ja merkittävämpää kuin virallisessa ympäristössä tapahtuva oppiminen.

Perushaasteena on se, että tällaista oppimista ei ymmärretä hyvin, se ei ole näkyvää ja ennen kaikkea mitattavissa eikä sitä näin ollen voida arvostaa. Kyky kirjata tällainen oppiminen ja taidot edistäisi oppimistulosten tietyn taitokokonaisuuden siirrettävyyttä.

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) käyttöönotto EU:n tasolla yhdessä sen kanssa, että kansainvälisesti ollaan yhä enemmän siirtymässä kohti osaamiseen perustuvia virallisia opetus suunnitelmia, joissa on nimenomaisesti mainitut tiedot, taidot ja oppimistulokset, tukee pyrkimyksiä kartoittaa yksilön saavutuksia tarkemmin kaikilla aloilla, kaikissa tehtävissä ja kaikissa uravaiheissa. Tämän kehityksen pohjalta vuonna 2012 annettu EU:n neuvoston suositus epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista antoi lisävauhtia yhdenmukaistamisprosessille, jonka tavoitteena on yhdistää oppilaitoksissa tapahtuva (virallinen) oppiminen ja yrityksissä tapahtuva koulutus, verkko-opiskelu, kansalaisyhteiskunta ja päivittäinen oppiminen työssä, vapaa-ajalla ja kotona. ParEntrepreneurs-hanke on luonnollisesti vahvasti sidoksissa viimeksi mainittuun.

Hankkeessa on nimenomaisesti pyritty varmistamaan tunnustaminen ja validointi (ks. liite 3).

On toivottavaa, että hyväksytyt osallistujat saavat 2 ECVET-pistettä, jotka voidaan yhdistää laajaan yksilölliseen tieto-, taito- ja pätevyysportfolioon.

ParEntrepreneurs ja ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten ja arvosanojen eurooppalainen siirtojärjestelmä (ECVET).

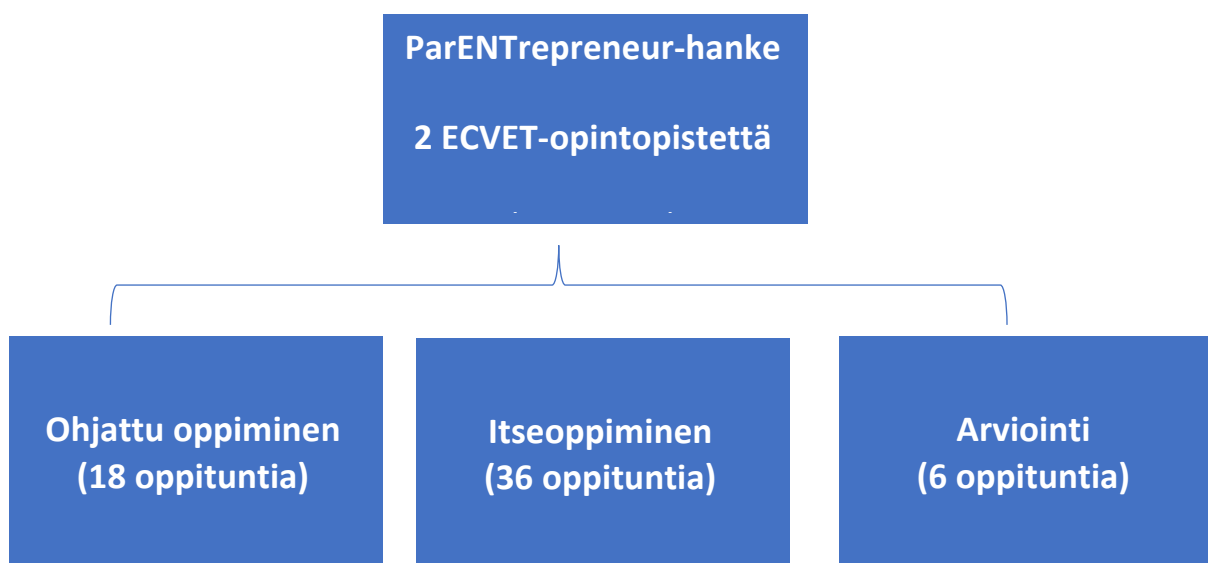
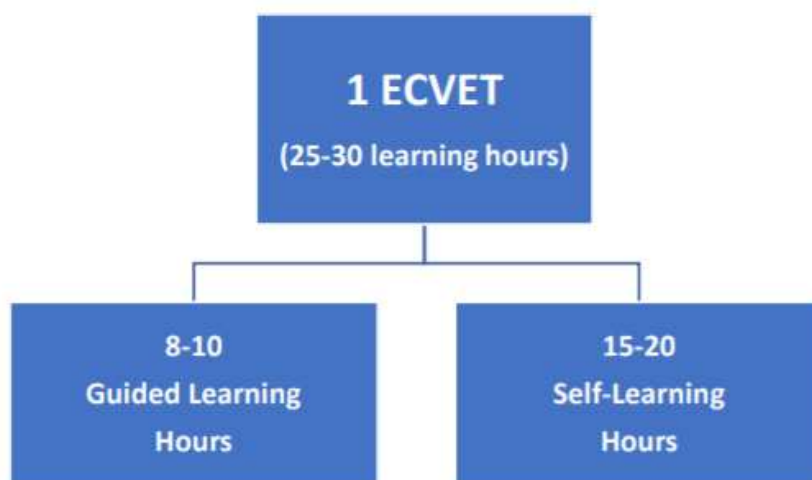
Kuten todettiin, ParEntrepreneurs-hankkeen suunnittelu- ja kehittämisprosessissa pyrittiin varmistamaan, että osallistujien tekemä työ oli täysin yhdenmukaista ja integroitavissa ECVET-järjestelmään. ECVET-järjestelmä on nimenomaan suunniteltu siten, että se antaisi ihmisille enemmän valtaa yksilöllisiin oppimiskokemuksiinsa ja tekisi houkuttelevammaksi siirtyä eri maiden ja oppimisympäristöjen välillä. Järjestelmän tavoitteena on helpottaa toisessa maassa tai erilaisissa tilanteissa oleskelun aikana hankittujen työhön liittyvien taitojen ja tietojen validointia, tunnustamista ja kartuttamista. Järjestelmällä olisi varmistettava, että nämä kokemukset edistävät ammatillista pätevyyttä. ECVET-järjestelmän tavoitteena on parantaa eri puolilla Eurooppaa käytössä olevien ammatillisen koulutuksen järjestelmien ja niiden tutkintojen yhteensopivuutta. Sen tavoitteena on luoda tekninen kehys, jossa tutkinnot kuvataan oppimistulosten yksikköinä, ja se sisältää arviointi-, siirto-, karttumis- ja tunnustamismenettelyjä.

Joustavuus: keskeinen tekijä sekä ECVET- että ParEntrepreneurs-järjestelmissä.

ECVET-järjestelmässä oppimistulokset arvioidaan ja validoidaan, jotta opintopisteitä voidaan siirtää tutkintojärjestelmästä tai oppimispolusta toiseen. Tämän lähestymistavan mukaan oppijat voivat kerätä tiettyä tutkintoa varten vaaditut oppimistulokset ajan myötä, eri maissa tai eri tilanteissa. Järjestelmä antaa myös mahdollisuuden kehittää yhteisiä viitteitä ammatillisen koulutuksen tutkinnoille, ja se on täysin yhteensopiva eurooppalaisen opintosuoritusten siirto- ja kertymisjärjestelmän (ECTS) kanssa.

ECVET perustuu seuraaviin:

- Oppimistulokset - tietoja, taitoja ja osaamista koskevat lausumat, jotka voidaan saavuttaa erilaisissa oppimisympäristöissä.
- Oppimistulosten yksiköt, jotka ovat tutkintojen osia. Yksiköitä voidaan arvioida, validoida ja tunnustaa.
- ECVET-pisteet, jotka antavat lisätietoa yksiköistä ja tutkinnoista numeerisessa muodossa.
- Arvioiduista yksiköistä annettavat opintopisteet. Opintopisteitä voidaan siirtää ja kerryttää tutkinnon suorittamiseksi.
- Osallistuvien organisaatioiden keskinäinen luottamus ja kumppanuus ilmaistaan yhteisymmärrys- ja oppimissopimuksissa.

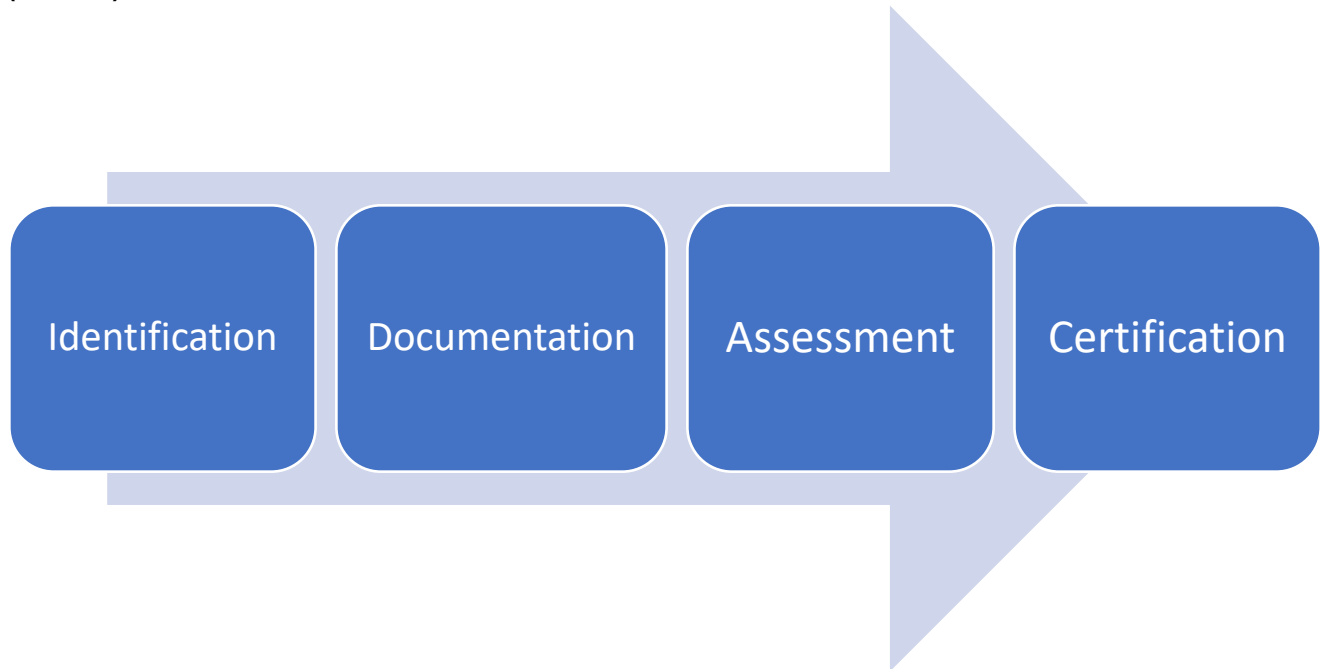
Yllä olevassa vuokaaviossa esitetään ehdotettu perusta ParEntrepreneurs-hankkeen akkreditoinnille ECVET-järjestelmään. Yksikkökohtaisten tietojen osalta koulutuspaketissa IO2 esitetään selkeästi rakenne, sisältö ja käytännön ryhmätyöpajat ja yksilölliset toiminnot kutakin jäljempänä lueteltua moduulia varten:

Moduulin otsikot	Osaaminen
(1) Vanhemmuus, perhedynamiikka ja yrittäjähenkisyys	Oppiminen kokemusten kautta Taloudellinen lukutaito Eettinen ja kestävä ajattelu ja ongelmanratkaisu
(2) Yrittäjyysmahdollisuuksien havaitseminen	Mahdollisuuksien havaitseminen Ideoiden arvostaminen
(3) Yrittäjyys jokapäiväisessä elämässä luovan ajattelun edistämiseksi	Ajattelu laatikon ulkopuolella (luova ajattelu) Suunnittelu ja johtaminen
(4) Sinä ja muut	Itsetuntemus ja itsethokkuus Työskentely muiden kanssa ja muiden aktivoiminen, mukaan lukien valmennus, mentorointi ja perhe-elämä.
(5) Luovuuden ja innovatiivisten ideoiden edistäminen	Luovuus Motivaatio ja sitkeys
(6) Harjoitellaan päivittäistä ongelmanratkaisua ja päätöksentekoa	Ongelmanratkaisu ja päätöksenteko Selviytyminen epävarmuudesta, epäselvyydestä ja riskeistä

Validointiprosessi

EU:n neuvoston suosituksissa yksilöitiin neljä päävaihetta, joita tarvitaan epävirallisen ja arkioppimisen validointiin.

(Kuva 1)

Entrepreneurial Skills Pass on ParEntrepreneurs-hankkeeseen verrattavissa oleva malli.

Entrepreneurial Skills Pass (ESP) on kansainvälinen tutkinto, jonka avulla voidaan tarjota opiskelijoille (15 - 19-vuotiaille) tyypillisesti EQF-tason 4 opintoja, joissa on seuraavat ominaisuudet:

Todellinen yrittäjyyskokemus. Maailmanlaajuisesti tärkein yrittäjyyskokemuksen tarjoaja on Junior Achievement - Young Enterprise (JA-YE), joka on vuonna 1919 perustettu maailmanlaajuinen voittoa tavoittelematon nuorisjärjestö. JA tekee yhteistyötä paikallisten yritysten, koulujen ja järjestöjen kanssa tarjotakseen 5 - 25-vuotiaille opiskelijoille kokemusperäisiä oppimishjelmia työelämävalmiuksien, talouslukutaidon ja yrittäjyyden aloilla. Vuonna 2012 kehitettiin ja lanseerattiin Entrepreneurial Skills Pass (ESP), joka perustuu kansainväliseen mini-yrityskoulujen kilpailuun.

ESP:n perustana oli kehittää keino, jolla koodataan ja tunnustetaan osallistujien hankkimat tiedot, taidot ja pätevyudet, joita tarvitaan joko yrityksen perustamiseen tai menestyksekkääseen työllistymiseen. ESP täydensi kilpailun välttämättömiä osia seuraavilla kahdella lisäosalla:

- itsearvioinnilla, jonka avulla osallistuja voivat arvioida osaamistaan ja edistymistään vuoden aikana

- mahdollisuudella osallistua kokeeseen ja todistaa hankkimansa liiketoiminta-, talous- ja rahoitustiedot ja -taidot.

Yrittäjyyskokemuksen aikana koettujen toimintojen ja yrittäjyystaitopassin vaiheiden välillä on suora yhteys. Kuten ParEntrepreneur-verkkokokeessa, ESP-kysymyksissäkin keskitytään taitoihin perustuviin tehtäviin, joissa painotetaan soveltavaa ymmärrystä ja käytännön skenaarioita sen sijaan, että arvioitaisiin pelkästään tietoja ja faktojen muistamista.

Itsearviointi

Molempien mallien keskeinen osa on itsereflektion korostaminen. Vaikka ESP-ohjelman opiskelijat eivät ole yhtä kypsiä kuin ParEntrepreneur-ohjelman osallistujat, yhteistä heille on se, että kummankin prosessin jokainen vaihe on osa elinikäistä oppimista.

Molempiin ohjelmiin sovelletaan samoja menetelmiä ja tavoitteita: osallistujia on kannustettava **pohtimaan** yrittäjäkokemuksen kautta hankittuja **avaintaitoja** ja niiden merkitystä paitsi kyseisessä oppimisohjelmassa myös keskeisinä elämäntaitoina.

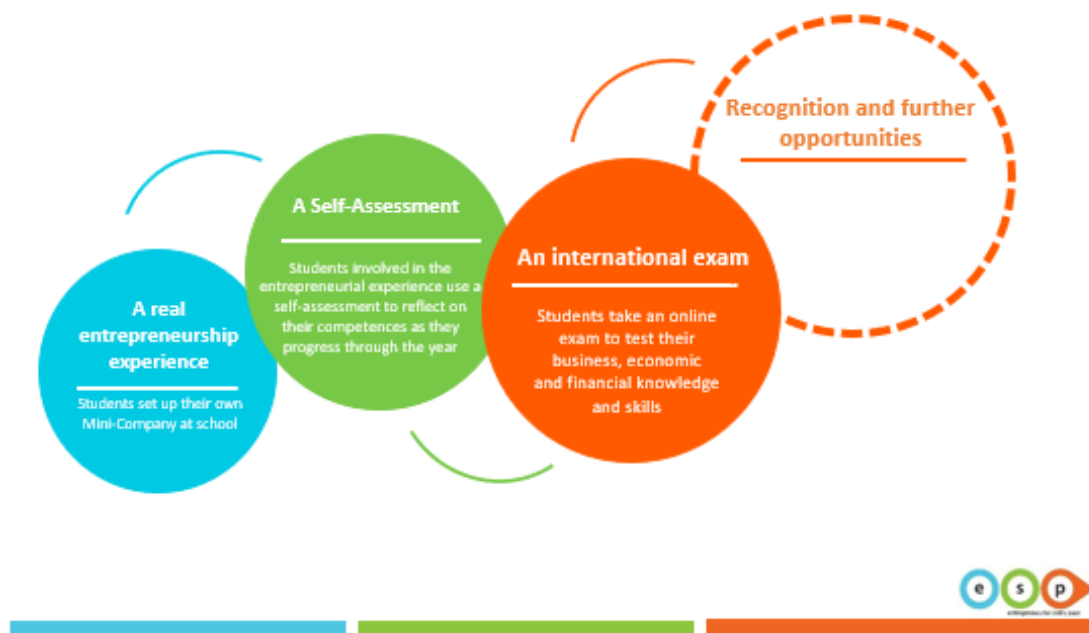
ParEntrepreneurs-hankkeessa on lisäksi itsearviointityökalu yksilöllistä itsereflektiota varten. Perusteluna on, että jokainen aikuinen aloittaa koulutusohjelman eri lähtökohdista, ja vaikka koulutus vaaditaankin tyydyttävää läpäisyä, koulutuksen loppuunsaattaneet ovat myös eri pisteissä kunkin osaamisen suhteen. Koska tämä tosiasia on tiedossa ja koska jotkut yksilöt saattavat halutessaan osallistua muihin vanhempiin tai vaihtoehtoisiin koulutusohjelmiin, pidettiin tärkeänä, että osallistujat keskittyvät omaan oppimiseensa ja päättävät, millä tasolla ja missä määrin he ovat pystyneet hallitsemaan kyseiset taidot tämän ohjelman avulla - ja mitä mieltä he ovat omista vahvuuksistaan ja heikkouksistaan ohjelman päättyessä.

Online-loppukoe

Molempien ohjelmien tavoitteena on arvioida, validoida ja sertifioida yksilön teoreettiset ja tosiasialliset tiedot sekä kognitiiviset ja käytännön taidot tärkeimmistä liiketoimintakäsitteistä.

(Kuva 2)

ESP Step-by-Step

Viitteet

Bacigalupo, M., Kampylis, P., Punie, Y., Van den Brande, G. (2016). EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto; EUR 27939 FI; doi:10.2791/593884.
Cedefop (2014). Eurooppalaisen koulutuspolitiikan terminologia: valikoima 130 termiä: 2. painos. Luxemburg: Julkaisutoimisto. https://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/validation-non-formal-and-informal-learning/european-inventory/european-inventory-glossary#V
http://entrepreneurialskillspass.eu/
Eurooppa-neuvosto (2012). Epävirallisen ja arkioppimisen validointi: https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:398:0001:0005:EN:PDF .
Eurooppa-neuvosto (2018). Elinikäisen oppimisen avaintaidot: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=EN .
https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/europe-phase-2-european-qualifications-passport-refugees-launched_en
https://eurspace.eu/ecvet/pedagogicalkit/framework-for-the-description-of-the-professional-profile-of-a-qualification/
https://ec.europa.eu/growth/single-market/single-market-services/free-movement-professionals/recognition-professional-qualifications-practice_en
Cedefop (2022). Relocation 2.0: aikuisten pakolaistaitojen sitominen työmarkkinoiden kysyntään. Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto. Policy brief. http://data.europa.eu/doi/10.2801/09527
Cedefop (2022). Taitovallankumouksen edistäminen. Cedefopin tiedote, tammikuu 2022.
http://libserver.cedefop.europa.eu/vetelib/2011/77651.pdf
Lilischkis, Stefan; Tømmerbakke, Jarle; Melleri, Minna; Volkmann, Christine; Grünhagen, Marc (2021): A guide to fostering entrepreneurship education. Viisi avaintoimenpidettä kohti digitaalista, vihreää ja kestävä Eurooppaa.
Maahanmuuttajayrittäjät - Kaleidoskooppi-hanke
Tietoa meistä - MentoraSTEAM
WLT- https://womenlearningtogether.eu/
ELYME - https://www.elymeproject.eu/

Liite I.

PARENTREPRENEURS' COMPETENCE FRAMEWORK -PUITTEET

ParENTrepreneurs-osaamiseen kuuluu 10 kohtaa, ja ne ovat peräisin samoista kolmesta osaamisalueesta, jotka on määritelty EntreComp-kehyksessä:

ideat ja mahdollisuudet

resurssit

Into Action. Ideat ja mahdollisuudet

Mahdollisuuksien havaitseminen	Käytä mielikuvitustasi ja kykyjäsi arvonluontimahdollisuuksien tunnistamiseen.
Luovuus	Kehitä luovia ja tarkoituksenmukaisia ideoita ja löydä ratkaisuja ongelmiin.
Ideoiden arvostaminen	Arvioi kriittisesti ideoita ja mahdollisuuksia tosiasioiden pohjalta.
Eettinen ja kestävä ajattelu	Arvioi ideoiden, mahdollisuuksien ja toimien seurauksia ja vaikutuksia.

RESURSSIT

Itsetuntemus ja itsetehokkuus	Itsensä ja tunteidensa tunteminen, omien tarpeiden ja pyrkimysten pohtiminen, itseensä uskomisen ja jatkuva kehittäminen.
Motivaatio ja sitkeys	Keskittyminen ja periksiantamattomuus, halu kasvaa haasteiden kautta ja nähdä ponnistelut tienä huipulle, joustavuus.
Työskentely muiden kanssa ja muiden aktivoiminen	Tiimityöskentely muiden kanssa, yhteistyö ja viestintä tehokkaalla ja sitouttavalla tavalla.

INTO ACTION

Suunnittelu ja johtaminen	Priorisointi, organisointi ja seuranta lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteiden ja määriteltyjen toimintasuunnitelmien mukaisesti.
Selviytyminen epävarmuudesta, epäselvyydestä ja riskeistä	Päätöksenteko epävarmuuden, monitulkintaisuuden ja riskien vallitessa.

Oppiminen kokemusten kautta

Tekemällä oppiminen, kokemusten pohtiminen

Liite II.

Yksikkö 1. Vanhemmuus, perhedynamiikka ja yrittäjähenkisyys	
Ehdotettu EQF-taso	EQF-taso 4
Moduulin/yksikön kuvaus	Tässä ensimmäisessä moduulissa osallistujat tutustuvat yrittäjyyskasvatuksen taustalla oleviin pääajatuksiin, vanhempiin yrittäjyyskasvattajina ja vanhempien rooliin kasvattajina yleensä. Lisäksi käsitellään talouslukutaidon kehittämisen perusteita, jotka ovat yrittäjyyskasvatuksen yleisin ilmenemismuoto perheessä.
Oppimistulokset	Tämän opintokokonaisuuden päätteeksi oppijan tulisi osata: <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää joitakin nykyaikaisia vanhemmuuden teorioita • pystyä arvioimaan omaa vanhemmuustyyliään • ymmärtää peruskäsitteitä vanhemmista kasvattajina ja erityisesti heidän roolistaan yrittäjyyskasvatuksessa • kehittää kasvattajavalmiuksiaan omien kokemustensa pohjalta • keksiä skenaarioita kasvatuksellisen vaikutuksen tehostamiseksi ja arvioida mahdollisia uhkia ja mahdollisuuksia perheympäristössä.
Oppimistoiminta	<ul style="list-style-type: none"> • johdatus yrittäjyyskasvatukseen perheessä • vanhemmuuden lähestymistavat ja menetelmät • vanhemmuuteen liittyvien kokemusten pohtiminen • taloudellisen lukutaidon kehittäminen perheessä • vanhempien etiikka yrittäjyyskasvatuksessa
Arviointi	Arviointimenetelmät: <ul style="list-style-type: none"> • valmistumisen seuranta • itsearviointi/vertaisarviointi (ennen ja jälkeen koulutuksen) • loppukoe. Läpäistäkseen kurssin oppijan on suoritettava kaikki oppimistehtävät sekä itse- ja vertaisarviointi ja saavutettava loppukokeessa vähintään 50 % enimmäispisteistä.
Oppimistunteja yhteensä	Kontaktitunnit (kasvokkain ja/tai verkossa): 3 tuntia (180 minuuttia). Itseopiskelutunnit: (180 minuuttia) Käytännön tunteja:

Arviointitunnit:	1 tunti (60 minuuttia)
Opiskelijan kokonaisvaltainen sitoutuminen:	7 tuntia (420 minuuttia)

Yksikkö 2. Yrittäjyyden mahdollisuuksien havaitseminen	
Ehdotettu EQF-taso	EQF-taso 4/5
Moduulin/yksikön kuvaus	Tässä ensimmäisessä moduulissa osallistujat tutustuvat yrittäjyyskasvatukseen taustalla oleviin pääajatuksiin, vanhempiin yrittäjyyskasvattajina ja vanhempien rooliin kasvattajina yleensä. Lisäksi käsitellään talouslukutaidon kehittämisen perusteita, jotka ovat yrittäjyyskasvatuksen yleisin ilmenemismuoto perheessä.
Oppimistulokset	Tämän opintokokonaisuuden päätteeksi oppijan tulisi osata seuraavat asiat: <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää huomion vaikutus ja se, miten kiinnostus ja näkökulma vaikuttavat ajatuksiin ja tietoon • muotoilla kielenkäyttöä niin, että ilmaisujen, havaintojen ja mahdollisuuksien positiivisuus lisääntyy sen myötä • tietää ja osaa käyttää strategioita ideoiden tallentamiseen ja jäsentämiseen uusien yhteyksien ja yhdistelmien luomiseksi • osoittaa, miten jokapäiväisille kohteille voidaan luoda arvoa.
Oppimistoiminta	<ul style="list-style-type: none"> • työpajan johdanto - tilaisuus: pohdinta ja määritelmä • näkemisen tavat - aistiemme käyttäminen asioiden hahmottamiseen eri tavalla • mahdollisuusunelmat - uskomusten, tarpeiden, halujen ja toiveiden käyttäminen mahdollisuuksien luomiseen • Serendipity-ajattelutapa - positiivisen asenteen käyttäminen positiivisuuden luomiseksi ja vaalimiseksi • negatiivisen kääntäminen positiiviseksi - myönteisen kielen käyttäminen positiivisuuden rakentamiseen • kuusikulmainen ajattelu - korttien käyttö ajatusten ja ideoiden tallentamiseen sekä leikkimiseen ja jäsentämiseen • tekeminen enemmän vähemmällä - tavanomaisen/hylätyn käyttäminen mahdollisuuksien luomiseen tai huvitukseen
Arviointi	<p>Arviointimenetelmät:</p> <ul style="list-style-type: none"> • valmistumisen seuranta • itsearviointi/vertaisarviointi (ennen ja jälkeen koulutuksen). • loppukoe. <p>Läpäistäkseen kurssin oppijan on suoritettava kaikki oppimistehtävät sekä itse- ja vertaisarviointi ja saavutettava loppukokeessa vähintään 50 % enimmäispisteistä.</p>
Oppimistunteja yhteensä	<p>Kontaktitunnit (kasvokkain ja/tai verkossa): 3 tuntia (180 minuuttia).</p> <p>Itseopiskelutunnit: (180 minuuttia)</p> <p>Käytännön tunteja:</p> <p>Arviointitunnit: 1 tunti (60 minuuttia)</p>

Opiskelijan kokonaisvaltainen sitoutuminen: 7 tuntia
(420 minuuttia)

Yksikkö 3. Yrittäjänä toimiminen jokapäiväisessä elämässä luovan ajattelun edistämiseksi

Ehdotettu EQF-taso	EQF-taso 4
Moduulin/yksikön kuvaus	Tämä moduuli tarjoaa yleiskatsauksen luovaan ajatteluun "laatikon ulkopuolisen ajattelun" sekä suunnittelu- ja johtamisvalmiuksien kautta. Moduulissa esitellään menetelmiä, välineitä ja käytännön toimintoja, joita vanhemmat ja kasvattajat voivat toteuttaa lasten kanssa. Näin edistetään luovuuden ja organisointitaitojen kehittämisen kannalta olennaisen tärkeää ajattelutapaa, jotta lapset voivat selviytyä arjen haasteista.
Oppimistulokset	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärretään, että "laatikon ulkopuolinen ajattelu" ei ole synnynnäinen lahjakkuus vaan ydinosaamista, jota voidaan edistää ja kehittää eri menetelmien avulla • helpotetaan luovaa oppimisprosessia • tarjotaan lapsille resursseja, joita he tarvitsevat luovaan ilmaisuun ja ajatustensa, taitojensa, aikansa ja toimintojensa hallintaan • kehitetään koulutustaitoja tekemällä oppimisen pohjalta
Oppimistoiminta	<ul style="list-style-type: none"> • ajattelu laatikon ulkopuolella • suunnittelu- ja hallintotoimet • suunnittelun edistäminen perhekohtaisessa toiminnassa • "Minä teen, me teemme, sinä teet" -toiminta
Arviointi	Arviointimenetelmät: <ul style="list-style-type: none"> • valmistumisen seuranta • itsearviointi/vertaisarviointi (ennen ja jälkeen koulutuksen). • loppukoe. Läpäistäkseen kurssin oppijan on suoritettava kaikki oppimistehtävät sekä itse- ja vertaisarviointi ja saavutettava loppukokeessa vähintään 50 % enimmäispisteistä.
Oppimistunteja yhteensä	Kontaktitunnit (kasvokkain ja/tai verkossa): 3 tuntia (180 minuuttia). Itseopiskelutunnit: (180 minuuttia) Käytännön tunteja: Arviointitunnit: 1 tunti (60 minuuttia) Opiskelijan kokonaisvaltainen sitoutuminen: 7 tuntia (420 minuuttia)

Yksikkö 4. Itsesi ja muut	
Ehdotettu EQF-taso	EQF-taso 4
Moduulin/yksikön kuvaus	Tässä moduulissa tarkastellaan itsetuntemuksen ja itsetehokkuuden osaamista positiivisen psykologian, valmennuksen, mentoroinnin ja ratkaisukeskeisten lähestymistapojen teorioiden ja välineiden pohjalta. Moduuli perustuu tietoon siitä, että vanhemmat ovat todennäköisesti parempia epävirallisia kasvattajia ja heillä on itsetuntemuksensa mukaan aktiivisempi lähestymistapa elämään ja "riittävän hyvä vanhemmuus".
Oppimistulokset	Tämän opintokokonaisuuden päätteeksi oppijan tulisi osata seuraavat asiat: <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää arvoja ja vaikutteita, jotka ovat vaikuttaneet aikomuksiin ja toimintaan vaikuttavien uskomusten muodostumiseen • ymmärtää itsetuntemuksen ja itsetehokkuuden käsitteet sekä psykologiset vaikutukset • tunnistaa tapoja työskennellä muiden kanssa ja saada heidät liikkeelle, mukaan lukien itsensä motivoiminen ja liikkeelle saaminen • kehittää valmennus- ja mentorointitapoja, joita voidaan käyttää henkilökohtaisessa elämässä ja perhe-elämässä, kuten ratkaisukeskeistä lähestymistapaa.
Oppimistoiminta	<ul style="list-style-type: none"> • johdanto Itsesi ja muut -moduuliin • näkemysten ja arvojen tutkiminen ja niiden vaikutus vanhemmuuteen • itsetehokkuus ja perhe-elämä: ratkaisupohjaiset lähestymistavat • itsesi ja muiden liikkeelle saaminen: tottumusten, stereotyyppien, motiivien, verkostojen ja vaikutteiden tutkiminen • mentorointi- ja valmennusmenetelmät • pohdiskeleva päiväkirja
Arviointi	Arviointimenetelmät: <ul style="list-style-type: none"> • valmistumisen seuranta • itsearviointi/vertaisarviointi (ennen ja jälkeen koulutuksen). • loppukoe. <p>Läpäistäkseen kurssin oppijan on suoritettava kaikki oppimistehtävät sekä itse- ja vertaisarviointi ja saavutettava loppukokeessa vähintään 50 % enimmäispisteistä.</p>
Oppimistunteja yhteensä	Kontaktitunnit (kasvokkain ja/tai verkossa): 3 tuntia (180 minuuttia). Itseopiskelutunnit: (180 minuuttia) Käytännön tunteja:

Arviointitunnit:	1 tunti (60 minuuttia)
Opiskelijan kokonaisvaltainen sitoutuminen:	7 tuntia (420 minuuttia)

Yksikkö 5. Luovuuden ja innovatiivisten ideoiden edistäminen

Ehdotettu EQF-taso	EQF-taso 4
Moduulin/yksikön kuvaus	Tässä moduulissa luodaan yleiskatsaus luovuuteen ja ideointiin perhe-elämässä. Moduulissa esitellään vinkkejä, välineitä ja aktiviteetteja luovuuden ja innovatiivisten ideoiden edistämiseksi lasten kanssa. Se osoittaa, miten luovuutta voidaan oppia ja miten vanhemmat voivat aktivoida sitä.
Oppimistulokset	<ul style="list-style-type: none"> • luovuuden käsitteen määrittelemine • luovuusprosessin ymmärtäminen • luovien välineiden ja toimintojen kuvaaminen ja soveltaminen • luovuuden mahdolliset hyödyt lapsille - tämän ilmaiseminen
Oppimistoiminta	<ul style="list-style-type: none"> • - Luovuuden määritelmä <ul style="list-style-type: none"> - luovan prosessin malli - luovat työkalut ja aktiviteetit • - Lasten luovuuden hyödyt
Arviointi	<p>Arviointimenetelmät:</p> <ul style="list-style-type: none"> • valmistumisen seuranta • itsearviointi/vertaisarviointi (ennen ja jälkeen koulutuksen). • loppukoe. <p>Läpäistäkseen kurssin oppijan on suoritettava kaikki oppimistehtävät sekä itse- ja vertaisarviointi ja saavutettava loppukokeessa vähintään 50 % enimmäispisteistä.</p>
Oppimistunteja yhteensä	<p>Kontaktitunnit (kasvokkain ja/tai verkossa): 3 tuntia (180 minuuttia).</p> <p>Itseopiskelutunnit: (180 minuuttia)</p> <p>Käytännön tunteja:</p> <p>Arviointitunnit: 1 tunti (60 minuuttia)</p> <p>Opiskelijan kokonaisvaltainen sitoutuminen: 7 tuntia (420 minuuttia)</p>

Yksikkö 6. Harjoitellaan päivittäistä ongelmanratkaisua ja päätöksentekoa

Ehdotettu EQF-taso EQF-taso 4

Moduulin/yksikön kuvaus

Tässä moduulissa vanhemmat tutustuvat joihinkin yrittäjäyyskasvatuksen pääkäsitteisiin ja -ajatuksiin, jotka koskevat ongelmanratkaisua ja päätöksenteon merkitystä perheessä. Tämän moduulin avulla voidaan myös käsitellä päätöksenteon merkitystä ja sen vaihteita.

- päätöksenteon ja ongelmanratkaisun välinen suhde
- kokemuksesta oppiminen

Oppimistulokset

Tämän opintokokonaisuuden päätteeksi oppijan tulisi osata seuraava asiat:

- tietää, miten tärkeää on kehittää yrittäjätaitoja jo varhaisessa iässä
- pystyä arvioimaan omaa tietämystään opetustyyleistä
- kehittää taitojaan kasvattajana omien kokemustensa pohjalta
- järjestetään perheympäristössä tiloja yrittäjämäisten opetustyylien kehittämiseksi.

Oppimistoiminta

- johdantomoduuli osallistujille
- tarinoita jokapäiväisen elämän haasteista
- ongelmanratkaisu lautapeliä avulla
- hallitse epävarmuutta ja riskejä ajanhallinnan avulla
- ongelmanratkaisu ja päätöksenteko
- ongelmanratkaisu, perhejuhlan suunnittelu
- hallitse epävarmuutta, riskejä ja päätöksentekoa kotona Clue-pelin avulla
- lopullinen pohdinta

Arviointi

Arviointimenetelmät:

- valmistumisen seuranta
- itsearviointi/vertaisarviointi (ennen ja jälkeen koulutuksen).
- loppukoe.

Läpäistäkseen kurssin oppijan on suoritettava kaikki oppimistehtävät sekä itse- ja vertaisarviointi ja saavutettava loppukokeessa vähintään 50 % enimmäispisteistä.

Oppimistunteja yhteensä	Kontaktitunnit (kasvokkain ja/tai verkossa):	3 tuntia (180 minuuttia).
	Itseopiskelutunnit:	(180 minuuttia)
	Käytännön tunteja:	
	Arviointitunnit:	1 tunti (60 minuuttia)
	Opiskelijan kokonaisvaltainen sitoutuminen:	7 tuntia (420 minuuttia)

Liite III. Hankkeen metodologia ja validointi

Hanke toteutettiin 30 kuukauden aikana, ja siinä oli viisi keskeistä osatekijää:

1. Ensiksi on aloitettava tutkimuksen ja analyysin alkuvaihe, jossa pyritään ymmärtämään paremmin yrittäjyyttä koskevaa kontekstia ja tarpeita perhedynamiikan puitteissa.
2. Toinen osa on hankkeen koulutuspaketin kehittäminen ParENTrepreneureille.
3. Kolmannessa vaiheessa luotiin ja koottiin laaja valikoima välineitä, joilla tuettiin vanhempien oppimisprosessia:
  - sosiaalisen oppimisen foorumi
  - käsikirja vanhemmille, jotka ovat kiinnostuneita jatkamaan koulutusta yksin
  - opas siitä, miten kehitettyä osaamista arvioidaan.

Kuten alun perin suunniteltiin, pilottijaksoja varten, niiden aikana ja niiden jälkeen kehitetty sisältö on helposti kaikkien EU:n sidosryhmien saatavilla hankkeen sosiaalisen foorumin kautta. Hankekumppaneiden työn ansiosta foorumi on merkittävä oppituntien, työkalujen, videoiden ja harjoitusten varasto.

4. Koulutuksen pilottijaksoja järjestettiin kahdessa vaiheessa sekä kansallisella tasolla useissa eri maissa että Euroopan tasolla.
5. Hankkeen arviointi- ja sertifiointijärjestelyt on mukautettu epävirallisen ja arkioppimisen validointia koskevien eurooppalaisten suuntaviivojen mukaisiksi. Poliittiset päättäjät ovat jo pitkään tunnustaneet, että vaikka oppiminen tapahtuu perinteisesti virallisissa yhteyksissä ja oppimisympäristöissä, suuri osa arvokkaasta oppimisesta tapahtuu myös joko tarkoituksellisesti tai epävirallisesti jokapäiväisessä elämässä. ParEntrepreneurs-hankkeen uskotaan olevan juuri tällainen esimerkki.

ParEntrepreneurs-hanke

Vaiheet   Projektin henkiset tuotokset

- Tunnistaminen IO1
- Dokumentaatio IO1, IO2, IO3 ja IO4
- Assessment IO5
- Sertifiointi IO5

Tunnistaminen

ParEntrepreneurs-hankkeen tehtävänä oli kehittää osaamiskehys, jonka nimenomaisena tavoitteena oli tukea vanhempia ja huoltajia kehittämään yrittäjähenkisyyttä ja -taitoja itsensä ja lapsensa kohdalla - erityisesti aloitteellisuutta, itsetuntemusta ja -tehokkuutta, luovuutta ja kasvumielialan kehittämistä. Tätä varten hankeryhmä päätti keskittyneen tutkimus- ja analyysivaiheen jälkeen määritellä ja kehittää YTK:n EntreComp-ohjelmasta johdetun osaamiskehyn. Tämä kehys on räätälöity sellaisten vanhempien erityisvaatimuksiin ja -tarpeisiin, jotka pyrkivät edistämään ja kehittämään yrittäjähenkisyyttä nuorissa oppijoissa. Tämä muodosti hankkeen ensimmäisen älyllisen tuotoksen, IO1. Osaamiseen perustuvan lähestymistavan myötä toivotaan, että suunniteltu koulutus olisi helposti yhdistettävissä muihin sekä virallisiin että epävirallisiin koulutusaloitteisiin kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä.

Dokumentaatio

Tämän jälkeen hankkeessa kehitettiin materiaalipaketti, joka on saatavilla sekä paperisena että sähköisessä muodossa:

IO2 on kattava koulutuspaketti, joka koskee parayrittäjäyyskoulutusta ja perustuu kuuteen yksikköön, joista kukin ilmaistaan erityisosaamisena ja siihen liittyvinä oppimistuloksina.

IO3 on räätälöity sosiaalinen oppimisaalusta, joka tukee osallistujien sitoutumista, koulutusta ja vertaistoimintaa.

IO4 on vertaisryhmäjärjestelmän käsikirja, jossa vanhemmille annetaan ohjeita siitä, miten tukea toisia vanhempia ja jossa hyödynnetään IO2:n moduulitietoja sekä lisäresursseja, tapaustutkimuksia ja roolimalleja.

Arviointi

Hanke huipentui räätälöityyn verkkoarviointivälineeseen (IO5), jonka avulla koulutukseen osallistujat voivat osoittaa, että he ovat saavuttaneet tyydyttävän tason hankkeen kannalta olennaisissa tiedoissa ja taidoissa.

Sertifiointi

Verkkotestistä riippuvaisen sertifiointiprosessin lisäksi poliittisille päättäjille ja työnantajille annetaan useita suosituksia.

Liite IV

ParEntrepreneurs- arviointi ja sertifiointi

Osa A

Jakso 1: Tietojen testaaminen:

Tässä jaksossa tarkastellaan osallistujien tietoja ja ymmärrystä kunkin kuuden moduulin oppimistulosten perusteella. Kysymykset ovat monivalintakysymyksiä, ja jokaisessa kysymyksessä on neljä vaihtoehtoa.

Osio 2: Tilannekohtaisiin kysymyksiin perustuva taitojen testaus:

Tässä osiossa osallistujille esitetään skenaario, jossa käsitellään kussakin moduulissa käsiteltyjä kysymyksiä. Osallistujilta kysytään suljetuin kysymyksin, mitä he tekisivät kussakin tilanteessa.

Osa B

ParEntrepreneurial-taitojen ja -valmiuksien itsearviointi

Tämä osio ei ole osa arviointi- tai sertifiointimenettelyä, mutta se antaa henkilöille mahdollisuuden arvioida, miten he ovat edistyneet jäljempänä lueteltujen taitojen osalta tämän koulutuksen päätyttyä.

Hankkeen sertifiointi

Hanke koostuu kuudesta erillisestä yksiköstä, joiden yhteenveto on liitteessä 3.

Kunkin yksikön arviointi koostuu tunnin mittaisesta verkkokokeesta.

Osallistuja voi yrittää läpäistä testiä rajattomasti.

Kussakin testissä on kaksi erillistä osaa:

- osa A, jossa testataan osallistujien tietämystä ja ymmärrystä yksikön sisällöstä
- osa B perustuu tilanteeseen/skenaarioon, jossa osallistujaa haastetaan soveltamaan tietoja ja taitojaan vastaamaan esitettyihin ongelmiin.

Kunkin yksikön läpäisyaste on 50 %, eikä yksiköiden välillä ole tasoitusta.

Kun osallistuja on läpäissyt kaikki 6 yksikköä, hänelle annetaan todistus, johon on merkitty kunkin yksikön läpäisy.

Henkilökohtaisten taitojen ja pätevyksien itsearviointiopas

Tämä projektiarvioinnin osa ei ole virallinen osa sertifiointimenettelyä, vaan se on tarkoitettu henkilökohtaiseksi kirjaukseksi edistymisestä projektikoulutuksen lopussa.

On tunnustettu, että yksilön pätevyys ei ole muuttumaton asia, kuten vaikkapa pituus. Toiseksi yksilöt eivät välttämättä lähde samalta lähtötasolta, vaan yksilön osaaminen muodostuu ja uudistuu jatkuvasti osana yksilön elinikäistä oppimista ja kokemusta. Tämän vuoksi hankeryhmä on laatinut alla olevan luettelon tärkeimmistä taidoista, joita osallistujilla on ollut mahdollisuus kehittää kaikkien koulutuskokonaisuuksien päätyttyä. Osallistujia pyydetään pohtimaan omaa henkilökohtaista osaamistaan ja arvioimaan itseään kolmipisteisellä "liikennevaloasteikolla", joka kuvaa sitä, kuinka paljon hän luottaa osaamiseensa kunkin alueen osalta.

Vihreä Erittäin luottavainen   **Oranssi** Luottavainen   **Punainen** Tarvitsee lisäoppia

Tämän osion suorittamisen jälkeen jokainen osallistuja saa henkilökohtaisen profiilin, johon kirjataan edistyminen tämän koulutuksen lopussa.

Henkilökohtaisten luottamustasojen tunnistamisen ja kirjaamisen kunkin osaamisen osalta toivotaan myös, että yksilöt voivat tunnistaa alueita, joita he voivat tutkia ja pohtia tulevaisuudessa ja siten kehittää henkilökohtaisia tietojaan, taitojaan ja kykyjään sekä yksilöinä että vanhempina tai roolimalleina.

Ohjeet

Valitse indikaattori, joka kuvaa parhaiten sitä, miten arvioit osaamistasosi koulutuksen päättyessä.

Vaikka kaikkia osaamisalueita käsitellään koko koulutuksessa, ne esitetään seuraavassa järjestyksessä niiden koulutusmoduulien mukaan, joissa osaamisalueita nimenomaisesti käsiteltiin.

Vihreä Erittäin luottavainen
lisäoppia

Oranssi Luottavainen

Punainen Tarvitsee

☒ Oppiminen kokemusten kautta
☐ Taloudellinen lukutaito
☐ Eettinen ja kestävä ajattelu
☐ Mahdollisuuksien havaitseminen
☐ Ideoiden arvostaminen
☐ Työskentely muiden kanssa ja aktivointi
☐ Itsetuntemus ja itsetehokkuus
☐ Luovuus
☐ Motivaatio ja sinnikkyys
☐ Selviytyminen epävarmuudesta, epäselvyydestä ja riskeistä
☐ Ongelmanratkaisu

ParEntrepreneur-kehysten perustana on EntreComp-kehys, jonka on kehittänyt ja julkaissut Joint Research Council (YTK) ja jonka Euroopan komissio hyväksyi vuonna 2016. Molemmat viitekehykset perustuvat koulutuksen ja oppimisen osaamismalliin, joka ilmaistaan osaamisena ja siihen liittyvinä oppimistuloksina, ja ne voidaan näin ollen helposti sovittaa yhteen muiden opetussuunnitelmien kanssa.

Hankekumppanuus uskoo, että taso 4 on sopiva EQF:n taso niille, jotka ovat suorittaneet ParEntrepreneurs-koulutuksen ja sertifiointiprosessin onnistuneesti.

1. ParEntrepreneurs-kehys sisältää 11 osaamisaluetta, joita pidetään hankkeen tavoitteiden kannalta tärkeimpinä, ja se on osa EntreComp-kehystä (15 osaamisaluetta).
2. Kun otetaan huomioon osallistujien erityinen konteksti (vanhemmat toimivat nuorten oppijoiden ensimmäisinä ja tärkeimpinä kasvattajina), voidaan olettaa, että he ovat tiettyssä määrin kypsyneet ja sitoutuneet tähän toimintaan toisin kuin muut heterogeenisemmat ryhmät.
3. Se, että hanke sijoitetaan sopivimmaksi EQF-tasoksi katsotulle tasolle 4, perustuu seuraaviin seikkoihin:
  - (i) Taso 4 tarjoaa laajan valikoiman tosiasioita, periaatteita ja prosesseja.
  - (ii) Osallistujilta odotettavissa olevat kognitiiviset taidot heijastavat kykyä arvioida ja käyttää erilaisia lähestymistapoja ja menetelmiä oppijan kehityksen edistämiseksi.
  - (iii) Vanhempien toiminta:
    - Jatkuva rooli ja vastuu.
    - Sitoutuminen ParEntrepreneurs-ohjelmaan.
    - Sertifiointiprosessin menestyksekkäs läpivieminen on osoittanut tasoon 4 liittyvää vastuullisuutta ja itsenäisyyttä (ks. ote EQF-tasoista jäljempänä).
  - (iv) Vaikka voidaan hyvin väittää, että monien hankkeeseen osallistujien tekemän työn vaativuuden voidaan katsoa vastaavan tasoa 5, hanketyöskentelyyn sitoutuminen on suhteellisen vähäistä, joten ei voida uskottavasti väittää, että taso vastaa tasolle 5 asetettuja kriteerejä.

Liite V

Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (Ote)			
Taso	Tieto	Taidot	Vastuu/Itsenäisyys
3	Tieto tosiasioista, periaatteista, prosesseista ja yleisistä käsitteistä tietyllä työ- tai opiskelualalla.	Erilaiset kognitiiviset taidot ja käytännön taidot, joita tarvitaan tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisemiseen valitsemalla ja soveltamalla perusmenetelmiä, -työkaluja, -materiaaleja ja -tietoja.	Vastuun ottaminen tehtävien suorittamisesta työssä tai opiskelussa. Oman käyttäytymisen mukauttaminen olosuhteisiin ratkaistessa ongelmia.
4	Faktatieto ja teoriatieto laajoissa yhteyksissä työ- tai opiskelualalla.	Erilaiset kognitiiviset ja käytännön taidot, joita tarvitaan ratkaisujen löytämiseksi tiettyihin työ- tai opiskelualan ongelmiin.	Itsehallinnan harjoittaminen yleensä ennakoitavissa mutta mahdollisesti muuttuvissa työ- tai opiskeluympäristöissä; muiden henkilöiden rutiinityön valvominen ja vastuun ottaminen työ- tai opiskelutoiminnan arvioinnista ja parantamisesta.
Hankekumppanuus uskoo, että kun otetaan huomioon kohderyhmän oletettu kypsyystaso ja siihen liittyvä elämäkokemus, ParEntrepreneurship-koulutusohjelma on yhdenmukainen EQF-tason 4 kanssa ja ansaitsee siihen perustuvan akkreditoinnin.			